

Innst. 167 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:24 S (2013–2014)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Johnny Ingebrigtsen, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om å trygge rekrutteringen til fiskerierne ved å sikre skolekvoter som sørger for en fullverdig opplæring av fremtidens fiskere

Til Stortinget

Sammendrag

Fiskerier er ikke et yrke som kan læres ved teori og tavleundervisning alene – solid praksis må til. Elever som har valgt utdanning for å bli fiskere, skal ha opplæring med høy kvalitet som kan møte kravet fra dagens moderne fiskefartøy. Da må skolene ha tilgang på de kvotene som trengs for å få til en realistisk og fullverdig opplæring.

Skolekvotene gir skolene mulighet til å drive en allsidig fiskeriopplæring på meget høyt nivå til fremtidens fiskere. Skolekvotene er en god investering både for fiskerinæringen og for samfunnet generelt.

De siste årene er opplæringskvoter på pelagisk fisk redusert, til tross for at totalkvotene er økt. Det er nødvendig med slike kvoter for å få til et godt samarbeid om opplæring med også denne delen av næringen.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«1. Stortinget ber regjeringen øke skolekvotene slik at de er store nok til å drive en best mulig undervisning for å sikre rekruttering av fremtidens fiskere ved å øke skolekvotene for hvitfisk, og sørge for at enhetskvoter til skolene økes slik at opplæringen ivaretas på en fullverdig måte.

2. Stortinget ber regjeringen innføre en ordning der skolene som tildeles undervisningskvoter, kan velge om deler eller hele kvoten av enkelte arter hvitfisk skal konverteres til annen art hvitfisk.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Marit Arnstad, og fra Venstre, Pål Farstad, deler forslagsstillerens syn på viktigheten av fiskerinæringen og av å sikre god rekruttering til denne, hvor undervisningskvoter er ett av flere virkemiddel.

Komiteen mener at det å legge til rette for fortsatt vekst i fiskerinæringen bidrar til å ivareta grunnlaget for både sysselsetting og bosetting langs kysten. En styrking av arbeidet for å sikre rekruttering til næringen er således en god investering for fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merket seg fiskeriministrens tale på konferansen «Håp i Havet» 20. februar 2014, der statsråden understreker fiskerinæringens viktighet for fremtidig verdiskaping, sysselsetting og bosetting langs kysten, samt næringens store potensial.

Komiteen viser videre til fiskeriminister Elisabeth Aspakers brev til komiteen, av 6. mars 2014

(vedlagt), der hun varsler at arbeidet med en gjennomgang av og innretningen på undervisningskvotene allerede er i gang. Komiteen er opptatt av at undervisningskvoter skal være utformet slik at det er attraktivt for næringen og eleven. Komiteen merker seg med interesse statsrådets vurdering av «lærlingekvote» og de muligheter det kan gi.

Komiteen viser til at det beste virkemidlet for å øke rekrutteringen til fiskeryrket er å skape lønnsomme, trygge arbeidsplasser med gode økonomiske og sosiale ordninger. Komiteen ser på undervisningskvotene som ett av flere viktige virkemidler for å styrke den fiskerifaglige undervisningen ved å gi praktisk erfaring med fiske.

Komiteen viser til at også rekrutteringskvoteordningen er viktig for å bidra til rekruttering til fiskerinæringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen Stoltenberg i sjømatmeldingen foreslo å videreføre rekrutteringskvoteordningen, og samtidig øke antallet nye deltakeradganger fra 10 til 20 årlig. Derksom søknadsmassen tilsier det, ble det varslet at det

også kunne vurderes å øke ytterligere til 25 deltakeradganger.

Komiteen forutsetter at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet måte når gjennomgangen av virkemidlene for å styrke opplæringen er gjennomført.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:24 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Johnny Ingebrigtsen, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om å trygge rekrutteringen til fiskeriene ved å sikre skolekvoter som sørger for en fullverdig opplæring av fremtidens fiskere – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 10. april 2014

Marit Arnstad
leder

Øyvind Korsberg
ordfører

VEDLEGG**Brev fra Nærings- og fiskeridepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 6. mars 2014****Dokument 8:24 S (2013-2014) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Johnny Ingebrigtsen, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om rekrutteringen til fiskeriene og skolekvoter for fullverdig opplæring av fiskere**

Jeg viser til brev av 27. februar fra Stortingets næringskomite, hvor det bes om en vurdering av Dokument 8:24 S (2013–2014) fra stortingsrepresentantene Johnny Ingebrigtsen, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen. I dokumentet fremmes det følgende forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen øke skolekvotene slik at de er store nok til å drive en best mulig undervisning for å sikre rekruttering av fremtidens fiskere ved å øke skolekvotene for hvitfisk, og sørge for at enhetskvoter til skolene økes slik at opplæringen ivaretas på en fullverdig måte.*
2. *Stortinget ber regjeringen innføre en ordning der skolene som tildeles undervisningskvoter, kan velge om deler eller hele kvoten for enkelte arter hvitfisk skal konverteres til annen art hvitfisk.*

Undervisningskvoter

Regjeringen ønsker å sikre god rekruttering til fiskerinæringen, og jeg har i denne sammenheng allerede varslet en gjennomgang av undervisningskvotene. For ordens skyld skal jeg imidlertid her først redegjøre for den etablerte ordningen med undervisningskvoter.

Med hjemmel i havressurslovens § 13 første ledd bokstav d) kan fiskerimyndighetene avsette undervisningskvoter til skoler for gjennomføring av praktisk undervisning og opplæring i fiske. Slike kvoter kan bare tildeles så langt det er nødvendig for å gjennomføre undervisningen. Formålet er å styrke den fiskerifaglige undervisningen ved å gi elevene et visst innblikk i praktisk fiske. Lovhjemmelen kan imidlertid ikke nyttes for å tildele kvoter for finansiering av fartøydriфт eller undervisning som sådan, og det gjøres derfor ikke forskjell på skoler med og uten egne fartøyer. Enkelte skoler har egne undervisningsfartøyer, mens andre har funnet det hensiktsmessig å nytte kvotene til at elever får litt praktisk undervisning om bord i ordinære fiskefartøyer.

For bunnfisk har undervisningskvotene økt fra 200 til 350 tonn siden skoleåret 2006/07, mens det for pelagiske fiskeslag samlet sett har vært en reduksjon fra 2500 til 2000 tonn i samme periode. Sist-

nevnte skyldes at det har vært en dårlig bestandsituasjon og redusert totalkvote for nordsjøild.

De årlige rammene for undervisningskvoter fastsettes av departementet, etter vurdering og tilrådning fra Fiskeridirektoratet. Det er Fiskeridirektoratet og fylkeskommunene som håndterer fordelingen mellom aktuelle skoler. For å oppnå en rettferdig fordeling av kvantum som har blitt ansett som et rimelig bidrag for å tilrettelegge for praktisk fiskeriundervisning, har avsatte kvantum blitt fordelt skoler/klasser i henhold til en etablert fordelingsnøkkel basert på antall elever.

I henhold til § 11 første ledd i havressursloven kan det ikke fastsettes undervisningskvoter (eller andre kvoter) ut over nasjonale kvoter. Dette innebærer at nasjonale kvoter for de enkelte fiskeslag må fordeles spesifikt, for å sikre et kvoteregnskap som ikke medfører overfiske. Fiskerimyndighetene kan derfor ikke tildele en samlet kvote for ulike bestander/arter av bunnfisk, når det er fastsatt totalkvoter for angjeldende bestander.

Omleggingen fra forskningskvoter til fiskeriforskningsavgift

Når det gjelder frigjorte kvoter som følge av omleggingen fra forskningskvoter til fiskeriforskningsavgift, har det vært en klar premiss at disse kvotene skal komme kommersielle fiskefartøyer til gode som kompensasjon for den nye avgiften. Undervisningskvotene har for øvrig inngått i kvantum avsatt til forskningskvoter, men det er som kjent gjort unntak for at undervisningskvotene kan videreføres. Dette blant annet fordi undervisningskvoter ikke tildeles for å finansiere undervisning eller driфт. Omleggingen gir således ikke uten videre noe rom for å øke undervisningskvotene.

Videre arbeid/vurdering av muligheter

Vi vil holde fast ved at fiskekvoter ikke skal finansiere undervisning, så dette handler egentlig om at elever og kanskje også lærlinger skal få reelle muligheter til en viss innføring i praktisk fiske. Vi erfarer i stadig større grad at det venter uante muligheter for den som velger havet og kysten som arbeidsplass. Skal sjømatnæringen bli den framtidnæringen vi ønsker, må den trekke til seg kompetanse og arbeidskraft.

Undervisningskvotene er i så måte et virkemiddel for å styrke opplæringen innenfor fiske og fangst,

og jeg vil derfor sørge for at ordningen for slike kvoter blir gjennomgått både når det gjelder kvotenes størrelse og innretning. Herunder vil jeg også se på mulighetene for at ungdom som tar fiskeriutdanning

kan få med seg sin egen «lærlingekvote» ut i den båten der man skal være lærling.